

З В І Т

із Першого Зізду Українського студентства Німеччини
в Мінхені в днях 5. і 6. червня 1933.

Зміст:

1. Перебіг Зізду і нарад.
2. Звіти поодиноких Товариств.
3. Змісти рефератів.
4. Резолюції і постанови Зізду.

I. Перебіг Зізду і нарад.

В просторій і гарно прикрашеній салі, що її поставила до розпорядимості Зізду Управа Югендгерберге в Мінхені відкрив голова У.С.Т-ва "Зарево", Берлін, тов. Сендзік Перший Зізд Українського Студентства Німеччини і вільного міста Данціга. Привітавши учасників Зізду він візвав усіх присутніх вшанувати пам'ять упавшого з руки ГПУ св.п. Полковника Евгена Коновальця одномінутовою мовчанкою.

Відтак відчитав він привіти від українських студентських товариств, громадянських установ, представника ЦесУС-а на Німеччину і поодиноких громадян. Потім тов. Сендзік зложив провід Зізду, що до тепер спочивав в руках У.С.Т-ва "Зарево", Берлін, що заініціювало і підготувляло Зізд і запропонував вибрати предсідником Зізду заступника ЦесУС-а на Зізд тов. Явного, що одноголосно прийнято.

У Зізді взяли участь 8 товаришок і 25 товаришів від таких Студ. Товариств:

Від У.С.Т-ва "Січ", Відень - 7 товаришок і 9 товаришів

Від У.С.Т-ва "Січ", Грац - 1 товаришка і 10 товаришів

Від У.С.Т-ва "Зарево" Берлін - 5 товаришів і від "Основи",

Данціг її заступник, бувший член данцігських товариств, що тепер перебуває в Німеччині. Численною участю в Зізді українське студентство Німеччини доказало високий ступінь його громадянського виховання і дисципліни. Бо умовини, серед яких учасникам приходилось перебувати на Зізд ставили їм неабиякі труднощі.

Звіти поодиноких Товариств виголосили: тов. Лебедович Роман від У.С.Т-ва "Січ", грац, тов. Осип Куціль від "Зарева", тов. Ярослав

Явний від "Січі", Відень і інж. Павло Турула від "Основи", Данціг. По останнім звіті вивязалася коротка дискусія, в якій висловлено думки проти висилання готових рефератів для поодиноких осередків, як це було згадано у звіті "Основи".

Реферат на тему: "Основні założення праці українського студентства в Німеччині" виголосив тов. Михайло Качмар. Реферат вислухано без дискусії. Його зміст на іншому місці.

Після короткої перерви відчитав тов. Карпо Микитичук від "Січі" Відень реферат на тему: "Можливості і форми налагодження пропаганди українства в Німеччині". В ньому представив він суть та можливі методи пропаганди, що її може вести українське студентство в Німеччині. По рефераті вивязалася оживлена дискусія. Для зібрання висновків і опрацювання резолюцій вибрано комісію в складі: Марта Кравців, Микитичук, Лебедович і Петришин.

Відтак відчитав інж. П. Турула реферат У.С.Т-ва "Основи": "Економічні питання перед студентами - Українцями в Німеччині". В короткому рефераті порушено найнекучіші економічні питання, що їх розв'язувати повинить кожний студент - Українець, що студіює в Німеччині і згадано можливі кроки для поправлення економічного положення українського студентства в Німеччині. Зібрати висновки і уложити резолюції припущено комісії в складі: Веремчук від "Січ" Грац і Куціль.

На тім закінчено наради того дня. Вони тревали від год. 15 до 18.

На другий день, 6 червня ранком о год. 9. виїхали всі учасники Зїзду спільно у автобусі "Мінхенер Рундфартен" оглядати місто. В цей спосіб мали вони нагоду побачити одно з найкращих міст Німеччини, осередок націонал-соціалістичного Руху.

О год. 15. почалися слідуєчі наради. Тов. Веремчук від У.С.Т-ва "Січ" Грац відчитав реферат на тему: "Організаційні постулати українського студентства в Німеччині". В ньому представив він конечність і можливі форми організації всього українського студентства Німеччини і подав начерк статуту організації, яка малаби об'єднувати всі українські студентські організації Німеччини і вільного міста Данціга. На його внесок Зїзд постановив створення "Національного Союзу Українських Студентських Організацій Німеччини і вільного міста Данціга". Зараз перечитано проєкт статуту цієї організації і прийнято його більшістю голосів. На підставі того статуту вибрано Управу НаСУСОНД-а в складі: Голова: тов. Михайло Качмар, заст. і секретар тов. Куціль Осип, скарбник тов. Бук Степан, всі від "Зарева", Берлін.

По короткій перерві відчитав тов. Сендаік від "Зарева" Берлін начеркнув у своєму рефераті коротко програму праці, що її поставив собі Союз на найблищий час. Він теж предложив резолюції загального характеру. Предложено ще пропагандивні і економічні резолюції і прийнято їх одностайно.

На цьому закінчено Зїзд. Короткою промовою підчеркнув тов. Качмар дисципліну і високий ступінь громадянського виховання всіх студентських товариств і їх членів - учасників Зїзду, яка уможливила діловий і плідний перебіг Зїзду. Крім цього учасники залишили незвичайно гарне враження по собі у господарів та німецької молоді, що рівночасно з нами перебувала в Югендгерберге своєю культурною і здисциплінованою поведінкою.

Відспіванням Національного Гімну закрито Зїзд і учасники розішлись до своїх осередків.

2. Звіти поодиноких Товариств.

"Січ" - Відень.

Українське Студентське Товариство "Січ" у Відні є одним із найстарших студентських товариств закордоном. Переходило воно всілякі стадії свого розвою. Між членами його находилися багато пізніших визначних громадян - Українців. Під теперішню пору обіймає "Січ" 32 членів, в тім 8 студенток. Члени "Січі" це переважно студенти медицини /6/, Торговельної Академії /5/, ветеринарії /3/, техніки /3/, му-

зичної Академії /3/ і інших високих шкіл Відня. Товариство має свою до- мівку, в якій щодоби відбуваються сходина. Члени "Січі" беруть активну участь у громадянському житті і майже весь тягар праці лежить на їх плечах.

"Січ" - Грац.

Українське Студентське Товариство "Січ" в Граці, заложене в році 1895 під назвою "Руське Академічне Земляцтво "Русь" є одним зі старших на те- рені Німеччини. Заложниками Товариства були майже самі студенти медицини і один техніки. Про розвиток і працю Товариства в наступних роках є ма- ло і недовкладні відомості. В 1909 році Товариство прийняв сьогоднішню назву "Січ" і провадить живу діяльність суспільного характеру. Членами його є крім високих шкіл Грацу теж воляки-Українці, що в тому часі пере- бували в Грацу. Число членів стало більше і в 1913 році було їх 31, з то- го 5 охотників-воjakів. Діяльність обмежувалася до улаштування рефератів і свят, що мали й матеріальне значіння для Товариства. Приміром Свято Шевченка в 1915 році, з якого дохід був призначений на ранених УСС-ів. Із визначних людей, що причинилися до поширення імені України згадати тре- ба Софію Галечко, що студіювала філософію в Грацу і її воєнні подвиги нашли широкий відгомін в місцевій, німецькій пресі. Підчас воєнної зави- рухи число студентів сильно зменшилося, а з тим підупала теж діяльність Товариства. Щойно по війні, коли бойкот польських високих шкіл примусив багатьох із нашої молоді опускати край оживилася праця. Українцями поча- ли інтересуватися ширші круги німецького громадянства. Також і внутрі Товариства потворено секції, що мали за завдання фахове самообразовання членів. Товариство мало до розпорядимості багато українських часописів. Роки 1924 і 25 були найкращими в розвої Товариства. Понад число членів - понад 70 і добре їх матеріальне забезпечення уможливили розвинення широкої діяльності. Улаштовано один з найбільших концертів при співучас- ти музичних сил Відня, як п'яністки Божейко, челиста Бережницького і інших. Внутрі улаштовано реферати на різні теми, видавано неперіодичний жур- нал "Гадка", навязано тісніший контакт з німецькими і чужинними, студент- ськими кругами і улаштовано з ними спільні вечорі.

Та нахаль третя політичного характеру розбивають Товариство і дово- дять до створення другого студ. товариства "Вільна Громада, що гуртувала в собі лівий елемент. В 1927 - 30 роках членство Товариства стало менше так, що в "Січі" було тільки 8 членів. "Січ" співпрацювала при імпрезах "Вільної Громади" виступаючи на імпрезах з танками і хорowymi точками разом з нею. По 1930ім році прибуває до Грацу нова течія студентів, які теж приносять новий дух до Товариства. В 1933 році перевели грацькі Тва- риства протестну акцію проти переслідувань на Совітській Україні. Коли в другому Товаристві згуртувалися елементи, що за ніяку ціну не хотіли співпрацювати з Січю і переівали "Вільну Громаду" в "Україну" - вступило кількох членів "Січі" тамтуди і перевели демократичним способом розвя- зання "України", а члени її перейшли до "Січі". Попереднього року прилучився до "Січі" теж "Пласт" так, що на грацькому ґрунті лишилася одиноким сту- дентським товариством "Січ", що обіймає 26 членів, самих медиків. З того є сімох абсолютів, що найдалше до кінця ц.р. одержать диплом, трьох одержує абсолюторію з кінцем літнього семестра, інші в різних ступінях студій. Товариство веде живу внутрішню діяльність, відбуваючи щодоби схо- дини і також стоїть у тісному звязку з німецьким студентством та є одним із членів-основників Німецько-Чужинецького Студентського Товариства.

"Зарево" - Берлін.

Українське Студентське Товариство "Зарево" працює вже 8 років у Берліні поборюючи численні труднощі, що їх ставлять йому всякі чинники. У "Зареві" є згуртована всього невелика горстка, що складається з 12 членів, з котрих 6 студіює на університеті, 3 на техніці і 3 покінчило політичну школу. Поза "Заревом" є ще в Берліні 12 студентів, стипендіятів УНІ.

Одним з наважніших завдань "Зарева" є виховувати своїх членів на характерних, ідейних одиницях, що не заведуть під кожним оглядом поклада- них на них надій. Стається це шляхом взаїмного виховування себе і товари- ської критики. Карність, безоглядний послух голові, товарицькість і харак- терність мусить ціхувати кожного члена "Зарева". Щодоби відбуваються

сходини з рефератами, що систематично опрацьовують ділянки, що інтересують членів. Крім цього влаштувало "Зарево" в останньому семестрі два відчити для ширшого громадянства, та студентів - нечленів "Зарева". "Зарево співпрацює з німецькими та чужинецькими студентськими організаціями, Протягом останнього семестра відбуто два спільні вечори з німецькими студентами, на яких виголошено реферати про українське питання. В Товаристві Чужинецьких Студентів працює трьох членів. Двох з них займали пости містоголови і скарбника і одержали почесні грамоти на знак признання за їхню працю. Члени "Зарева" переводять також фізичний вишкіл: літом обов'язково мусять двічі в тиждень брати участь у вправах на спортовій площі, зимою виїздять на лещетарські пргульки. Майже всі члени перейшли автомобільний вишкіл, деякі вишкіл летунський і безмоторового летунства.

Назовні співпрацює "Зарево" з Українським Національним Об'єднанням в Берліні, де більшість членів є активними співробітниками. Головно реферати і освідомлювання українського робітництва, що розкинене по Німеччині є ділянкою праці, як також чинна співпраця в організуванні імпрез УНО.

"Основа" - Данціг.

Українське студентство в Данцігу, хоч дуже його мало є зорганізоване в 3-ох окремих організаціях: Созному Студ.Т-ву "Основи", Корпор. "Чорноморе" і гурткові "Галич". Члени тих організацій є рівночасно членами "Основи". Є це вислідом давних обставин на данцігському студентському терені і часу, коли "Основа" об'єднувала тільки працю поодиноких корпорацій. В Основі відбувалося тому від самого початку суперництво за провід, що не раз прибирало нездорові форми. Самого життя в "Основі" не було майже ніякого, бо працю вели корпорації внутрі. Так було до 1935.р. Тоді прибувають до Данціга нові студенти, що почали звертати увагу на нездоровідносини внутрі. Тоді саме боротьба внутрі "Основи" дійшла до верхка, а ціллю цієї боротьби не було змінення ідеологічного напрямку праці, тільки бажання мати вплив на розділювання стипендій УНІ в Берліні, які розділювано за опінією корпорацій, не раз без огляду на працю петента на школі чи в студентському житті. Цей стан старалися змінити новоприбувші студенти і так переняли вони провід "Основи", коли нездорові відносини відкинули більшість студентства від корпорацій. На загальних Зборах на початку літнього семестра вибрано Виділ, що складається з некорпораційного елемента і тепер переводить акцію згуртування всього студентства в "Основі". Головним завданням є закінчення безупинної борби, яка властиво ведеться довкола амбіцій поодиноких людей чи груп, а створити працездатне, репрезентативне тіло, яке своєю працею на тутешньому терені і своїм поступованням було гідною клітиною українського студентства.

Зовнішня діяльність Товариства це головно пропаганда Українства на місцевому терені у формі рефератів, виставок, особистого контакту на техніці і т.п. Взагалі заінтересування українською справою серед нім. студентства в Данцігу зростає. Виділ "Основи" підготовляє виставу українського мистецтва. Також задумує спровести хор Котка, коли німецька Культуркаммер не ставитиме надто великих перешкод. "Основа" співпрацює з філією УНО. Під сучасну пору є в "Основі" зорганізованих 23 студентів техніки. Поза Товариством є ще 6 студентів, що або усунені з "Основи", або виступили. Вся праця Товариства відбувається в його домівці.

- . . -

3. Змісти рефератів.

Основні заложення праці українського студентства в Німеччині.

Тов. М Качмар, "Зарево" - Берлін.

Український націоналістичний рух є фактом і він вирішує беззаперечно тепер усі питання, що виривають перед Українською Нацією. Його рушійною силою були від його початків усе побіч тих, що воювали в 1917 - 20 роках зі зброєю в руках - українська молодь, українське студентство. Тому й зак-

лик до ідейної мобілізації українського студентства в ім'я націоналізму видається тепер анахронізмом. Зокрема для тих українських студентів, що студіюють в Німеччині й перед кількома місяцями мали нагоду пережити наслідки перемоги німецького народу, опанованого всеціло кличем "нація понад все".

Перед українською студентською молоддю, майбутньою провідною верствою нації стоять великі завдання, на ній лежить відповідальність за успішне переведення Великого Чину, за майбутнє обличчя Нації. Під тим кутом мусимо розглядати всі питання, що їх порушуватимемо на цьому Зізді.

Студент, це переходовий стан молодого інтелігентної людини, що набуває знання у високих школах. В цьому часі виробляє собі вона характер, доповнює, згл. здобуває фахове знання, що робить її потім менше, або більше корисним членом суспільності та врешті студент це своєрідний член суспільності, мимого того, що стан його членства переходовий. Ці факти лежать в основі всяких міркувань на тему студентської праці.

Характер є завжди вирішальним чинником у вартості одиниці. Сильні характери є завжди тими, що підносять і валять народи, що за ними тягнеться маса. Над іншим командув не найдужчий, наймудріший, але завжди найзавзятіший, той, хто має найтвердшу вдачу, впертість і моральну відвагу. А молодість це саме час формування характерів. Формується його не студіюючи твори виховників характерів, але в практичному житті, в послідовності виконання поставлених завдань і плянів. Одною з найкращих нагод для такої практичної праці над характером є організаційне життя. Воно ж бо якраз вимагає сталого підпорядкування себе під загальні закони, що безоглядно обов'язують, вимагає послідовності і відповідальності у виконванні намірів, рішучості, виробляє товариськість, опанованість, віру в свої сили і почуття власної і чужої честі. Тому через живе організаційне життя ми мусимо доповнити наше фахове знання вихованням характеру.

Головною ціллю для нас, що студіюємо є здобути фахове знання. Скомпліковане сучасне життя держави вимагає спеціалістичної якості на всіх ділянках життя. Державні нації кермують вихованням своїх майбутніх кадрів відносно до потреб держави і для добра самих вихованків. Ми не можемо мати тепер ексекютиви над вибором звання, відносно до потреб майбутньої Української Держави ні навіть до потреб хвили. Тому тільки відповідними інформаціями і впливанням на молодших товаришів при виборі їх звання ми мусимо брати під увагу не тільки сучасну поплатність даного фаху, але потреби нашої держави в часі її творення і для неї самої.

Грунтовність студій є беззаперечним критерієм в оцінці придатності якоїсь індивідуальності. З наших кругів мусять зникнути залізні студенти, що дармуючи тратять час і майно та ширять деморалізацію і шкодять доброму імені українського студента закордоном. Зокрема на чужині кождий з нас є репрезентантом України і так, як оцінюють кожного з нас - так оцінюють після нас цілу Націю.

Суспільні обов'язки, що лежать на кожному українському студентові є незвичайно відповідальні. Українська суспільність глядить на нас - носіїв нового, націоналістичного руху, тому, що виховає на лібералістичних течіях - з резервою, та все таки сподіється від цього руху розв'язки всіх питань, що стоять, чи стоятимуть перед Українською Нацією. Тому ми мусимо саме нашою серйозною поставою до всіх тих проблем, що тепер стоїмо перед ними, нашою послідовністю у виконванні громадянських обов'язків доказати, що розуміємо вагу доби і зуміємо в рішучий мент як слід стояти на пості, що його нам покаже саме конечність Розв'язки тих питань. Ентузіазмом до визвольних змагань ми мусимо пирвати все суспільство до готовості стати в рішучий мент під прапор націоналізму.

Як частина цілого українського студентства ми мусимо стояти в якнайтіснішому контакті зі студентством на рідних землях, з течіями, що нуртують там і запізнаватися з усіма проблемами, що перед ними стоїть красне студентство. Тільки це дасть нам змогу оставати дійсними українськими студентами, не емігрантами.

Можливості і форми налагодження пропаганди Українства в Німеччині.

Карпо Микитчук - "Січ", Відень.

Одним зі завдань українсько студентства закордоном є пропаганда Українства серед суспільства, що серед нього перебуває. Тому конечним є здати собі справу з можливостей і середників, що стоять нам до розпорядимості при її переведенні.

Пропаганда це поширювання якогось погляду, чи засади мирною дорогою і мирними середниками. Психологічний процес пропаганди є слідуєчий: Кинена ідея утравалюється, зроджує думку, ця нагнить до чину та до передання її другим до відома. Загал, або означений круг людей має бути зданим під впливом зміслового способу висказу для означеної думки, поняття, чи твердження. Пропаганда, коли її правильно виконується є мистецтвом, якого передумовою є всестороннє знання і здібність психологічного пізнання людей. Для відріжнення від реклами кажемо: Пропаганда це поширювання ідей, коли реклама помагає поширювати товари. Агітація це менше, або більше безоглядне вербування.

Пропаганду ведуть політичні партії, господарські організації, товариства і організації, що мають нематеріальні цілі і держави. Державна пропаганда є частиною внутрішньої і зовнішньої політики і служить до поширювання і закріплення поваги і впливів держави всередині і поза границями. Залежно від завдання розріжнюємо державну пропаганду політичну, господарську і культурну. Крім цього можемо поділити пропаганду на зовнішню і внутрішню.

Ясність цілі, це перше домагання при веденні успішної пропаганди. Відповідно до цілі підбирається середники, їх спосіб примінення, їх розпрямність і час їхнього тривання. Конечною передумовою її успішності є тяглість і витривалість. Бо публіка, на яку має пропаганда ділати стоїть під постійним натиском зручної і досвідченої пропаганди різних груп, часто нам ворожих. Крім того предмет пропаганди не все цікавить масу, серед котрої працюємо. Для Українців висновок: Треба вибирати з життя українського народу такі моменти, що моглиби вплинути на зір, слух чи естетичний смак мешканців західної Європи і в цей спосіб, дібравшись бодай на поріг їхніх почувань, подати їм до відома наші національні стемління та домагання. Збираючи все: пропаганда, коли має мати успіх мусить бути добре зорганізована, плянова і постійна.

В пропагандивній праці українських студентських організацій не завсіди були виконані ці передумови і хоч поодинокі студентські товариства робили, що було можливо, в ділянці пропаганди української справи через брак її пляновості і постійності не було відповідних до вложеної праці успіхів.

Живемо в часах, коли, щоб оборонити як слід інтереси нації не вистане мати сильну армію, до цього треба ще завовкати світову опінію. Без зднання світової опінії не можна як слід використати оwoчів національно-революційних змагань. Це духове завовкування доконується сьогодні політичною пропагандою, котра в урядах націоналістичних устроїв має сьогодні окремі міністерства і на її студії видається великі суми. Про її велику вагу хай посвідчить перекресний огонь пропаганди сьогоднішніх держав. Або чи не можна шукати причин нашої програної в останніх визвольних змаганнях в недостаточному, а то й ніякому опануванні світової опінії?

До виконання політичної пропаганди є три середники з їх ріжними комбінаціями: слово, письмо та образ.

Словом, уміло висказаним можна не раз більше осягнути, чим книжкою. Слово висказане з вірою і переконанням переносить цю віру і переконання на того, хто його слухає. Нашою безпосередню ціллю є, щоб чужинець повірив в те, що ми будемо йому говорити про наше національне життя, щоби тим перенявся та щоби подав це, що почув дальше. Нагоду до пропаганди словом дають особисті звязки, міжорганізаційні звязки, дискусійні вечери і т.п.

Особисті звязки дають найбільше нагоди використати слово для української пропаганди. Український студент мусить старатися навязувати особисті, товариські зносини з чужоземними студентами, в тому випадку з Німцями та інформувати їх в мудрий і систематичний спосіб про українські справи. Передумовою цього є знання тих справ. І то не тільки історію, географію, етнографію, господарську географію, літературу і розвій політичної думки, але

також треба присвоїти собі загальні відомості про ведення пропаганди як не менше важне - правила доброго поведіння. Як заложення приймаємо, що всі українські студенти мають достаточний засіб знання українознавства, та всетаки з допомогою в тому напрямі, моглаби стати централя пропаганди, що в спеціальних бюлетенях подавалаби головні засади пропаганди і найважливі дані з українознавства. В цей спосіб досягнеться одноцілість пропаганди у всіх осередках і притягнеться до праці усіх студентів, що їх вже всеодно мало а неініформовані відшалиби взагалі від праці.

За особистими зв'язками слідуєть зв'язки між українськими і чужинецькими, студентськими організаціями. Реферати для членів тих товариств, запрошених, з дискусією, до якої мусять бути приготовані теж інші, крім прелєгента. Часом чужинці запрошукьт нас на їх реферати. Тоді треба заздалегіть знати тему, предмет реферату і приготувитися до евентуальної дискусії. Такі запросини треба використовувати чи то для навязання особистих зв'язків, міжорганізаційних відносин, чи для пропаганди в дискусії. Відчити для чужинців треба лучити з кількома виступами хорowymi, чи національних танків, або сольовим музичним, чи співовим виступом. Вони розбуджують заінтересування чужинців і примушують їх мимоволі говорити і тямити про Україну в своїх колах.

На наші національні свята треба запрошувати представників політичного, культурного та господарського світу, як також дипломатичний корпус, місцевих та чужинецьких журналістів і представників товариств і чужу публіку взагалі. Крім рефератів на національних святах треба приготувити короткий реферат у німецькій мові, що має повідомити чужинців про свято, його історичне і культурне значіння і має навязати до сучасності. Це нічо, що чужинці не розумітимуть української частини свята: Вони привикнуть до нашого організаційного життя, побачать наскільки ми є зорганізовані. Ясно, що такі свята мусять бути взірцево організаційно переведені.

Другим пропагандивним середником це писане слово. На цьому полі грає також немалу роль вже приватна переписка з німецькими, чи іншими чужинними студентами. В цьому напрямі можна подати тільки загальні вказівки, полишавчи практичне переведення її кождому зокрема. Треба старатися навести чужинців, щоб вони самі ставили нам пи тання про українське життя. Осягнути це можна часто власним заінтересуванням громадянським і політичним життям чужинця. В цей спосіб пізнаємо зараз бодай приблизно / по його реагуванні / наскільки він цікавиться тими справами і його організаційне становище серед його власних кругів. Це тим важне, що в першій мірі увага наша мусять бути звернена на провідні кола, щоб не тратити надармо часу і енергії на спраговання тих чужинців, що не мають, ні правдоподібно не матимуть впливу на хід життя їх суспільності. Крім цього писанням листів вироблюється мову, вправляється у способі вислову в чужій мові і набириється вправи в пропагуванні наших справ.

За приватною перепискою слідуєть випуски та друкизагального характеру, як книжки, брошури, часописі, летючки і т.п. У періодичних випусках в німецькій мові можна інформувати стало наших німецьких товаришів про наше життя. Крім того можна в них помішувати найновіші відомості з наших визвольних змагань. В обсягу наших можливостей треба використовувати німецьку пресу для нашої пропаганди. Мусимо подбати, щоб в німецьких часописах появлялися відомості про Україну. На вістки, що не відповідають правді і є звернені проти нас треба зорганізовано реагувати і їх спростовувати. Головно ходить про це, щоб паралізувати ворожу пропаганду, яка оперує в сто процентах брехнею.

Одним з важних засобів пропаганди є переклади наших кращих творів літератури на німецьку мову. При зручному переведенні справи такі переклади видаєть навіть неоднo німецьке видавництво, коли його відповідно зацікавити.

Принагідні летючки є дуже сильним і ділаючим засобом пропаганди. При нагоді ріжних свят можна помістити на одній стороні програму, друкуючи на відворотній стороні коротке звідомлення найновіших подій, що зайшли на наших землях. Про однорodne інформування чужинців мусять подбати централя, щоб не вводити чужинців в блуд і не вносити замішання.

Дуже конечним є видання відповідної пропагандивної літератури. Стара література ні не відповідає зобсім правді, ні теперішному станові, ані нема її у відповідній скількості. Коли поставити зручно справу, то ці книжки також можуть видати німецькі видавництва. Зміст літератури може бути

науковий, балетристичний чи інформаційний.

Третім способом пропаганди це образ. Не тільки образотворче мистецтво, фотографічні знімки, народне мистецтво, зверхній вигляд кожного з нас, але також прикраса салі при нагоді свят, чи розривкових імпрез. Принайменше раз в рік треба улаштувати виставки народного мистецтва. При відчиненні відповідний відчит, на столиках можна поширювати відповідну пропагандивну літературу.

Врешті до пропагандивних справ у наших кругах внутрі належить інформативна діяльність про студію закордоном. Видання відповідного провідника з інформаціями про умовини студій закордоном зможемо притягнути більше число студентів закордон. Тут треба брати під увагу спрямування у відповідні краї, що мають для нас значіння: Англія, Італія, Німеччина, Швейцарія, Фінляндія та Болгарія.

У змісті реферату подано тільки уривки думок, що були опрацьовані в самому рефераті. Вони повинні послужити для основи при обробленні цієї теми в поодиноких осередках, що тою справою зацікавляться.

- . -

4. Резолюції і постанови З'їзду.

1. Українське студентство стоїть в ідеологічно-політичній плятформі на засадах українського націоналізму.

2. З'їзд визнає ЦеСУС одним з проводом українського зорганізованого студентства.

3. З'їзд покликає до життя Національний Союз Українських Студентських організацій Німеччини і Данціга для скоординування і закривізування праці українського студентства в Німеччині. Він є одним з репрезентантом українського студентства в Німеччині, перед українською і німецькою суспільністю.

4. З огляду на вагу української пропаганди в Німеччині З'їзд постановляє створення пропагандивної централі при Управі НаСУСОНД-а і скорого оживлення цільової і систематичної пропаганди.

5. З'їзд поручає наладнання і переведення акції взаємної фінансової самопомоги в формі заснування позичкових фондів при поодиноких студентських товариствах. З'їзд домагається впливу українського студентства на розподіл деяких сум, призначених як стипендії для українського студентства в цей спосіб, що теж українське націоналістичне студентство справедливо користало з повидних фондів.

- . -

Звіт опрацьовано секретарем НаСУСОНД-а в Берліні, 18. червня 1938.

Управа НаСУСОНД-а.